Hiába jó a romastratégia, ha nem veszik emberszámba a romákat

Írta: Bakk-Dávid Tímea
2011. július 24. vasárnap, 11:20 - Módosítás: 2011. július 29. péntek, 12:18

Elkötelezetten keresztényi megalapozottságú roma integrációs elképzelésekről tájékozódhattak a 22. Bálványosi Nyári Egyetem és Diáktáborban a romastratégia tematikájú előadás hallgatói. A Corvina sátorban Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért felelős magyarországi államtitkár és Nagy József Barna, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület cigánymissziójának vezetője tartott előadást Csuday Balázs bécsi ENSZ-nagykövet moderálásával. Minden romákat megcélzó projektnél kulcsfontosságú, hogyan közelítünk az emberekhez: ha testvérként, felebarátként, akkor lehet igazán eredményeket elérni – szögezte le Balog. Magyarországon becslések szerint 750 ezer cigány származású ember él, kétharmaduk mélyszegénységben. Kidolgozhatnak bármilyen jó stratégiákat, ha a végrehajtásához nincs elég, megfelelő hozzáállású ember, ha nem lesznek, akik emberszámba veszik a cigányokat, ha nem lesznek a személyes áldozatot is vállalók, akik ezeket a kormánydöntéseket közvetítik és megvalósítják. Ha a segélyforintok mellé nincs egy ilyen elkötelezett közvetítő ember, kidobott pénz lesz, amely annak, aki kapja, kevés, és annak, aki adja, sok.

Az európai roma keretstratégiából az unió megpróbálta kigyomlálni az egyházak szerepének elismerését a roma integrációs törekvésekben; az értékalapú felzárkóztatást indoktrinációként értelmezik, pedig értékalapú hozzáállás nélkül.
halálra lenne ítélve a romastratégia – vélte Balog. Az európai keretstratégia ötlete egyébként Balog elmondása szerint Orbán Viktortól származik, aki a franciaországi romakitoloncolások kapcsán heves vitát folytató európai politikusoknak azt mondta, úgyis Magyarország jön a soros EU-elnökséggel, „majd mi megoldjuk, kidolgozunk egy keretstratégiát”, s erre mindenki megnyugodott. „Kockázatot vállaltunk” – ismerte el az államtitkár. Balog szerint egyébként a gyöngyöspatai eseményeket direkt, a magyar kormány "lejáratására" robbantották ki a romastratégia előterjesztéséhez időzítve. Hiszen hogy tud egy ország európai szinten megoldást találni, ha „házon belül” nem képes erre?

Minden európai országnak közös érdeke, hogy a kiszámíthatatlan, kezelhetetlen vándorlás ne legyen általános. „Sajnos, az emberkereskedelem szintjén megvalósult az interetnikus együttműködés” – fogalmazott Balog, hozzátéve, a zürichi prostituáltak 40%-a például magyar cigánylány.

Nagy József Barna elmondta, nagyváradi központjukban mintegy 20 magyar ajkú roma gyerekkel foglalkoznak, 8 év alatt sikerült három gyereket eljuttatni az egyetemig. Sajnos, az

egyházak és a román állam részéről nem tapasztal valódi odafordulást a problémához, inkább a szőnyeg alá söprés a jellemző, márpedig előbb-utóbb ez a szőnyeg föl fog púposodni, és elbotlunk benne – mondta a cigánymisszió vezetője.

Nem szabad elfelejteni, hogy sok helyen a magyar cigány gyerekeknek köszönhetően tudott fennmaradni a magyar nyelvű iskola. Az egyházkerület nagyváradi cigánymissziós központjában cigány nyelvet is oktatnak nekik; nagyszüleik nyelvét azért is fontos legalább néhány szó erejéig ismerniük, hogy ne felejtsék el, kik is ők.

Sajnos ugyanis sokszor előfordul, hogy azok a romák, akik felemelkednek, elfelejtik a származásukat. A térségben szinte teljesen hiányzik a roma értelmiség, már zenészek is alig vannak – mondta Nagy József Barna. Felvetette, a magyar-magyar kapcsolatok erősítése mellett jó lenne, ha a magyarországi és erdélyi magyar romák is megismernék egymás közösségeit. Az érmelléki cigányokra is gondoljon Magyarország, hogy a közös Kárpát-medencei magyar hazában ők is otthon érezhessék magukat – tette hozzá.

Balog Zoltán arra a közönségből érkező felvetésre, miszerint az integráció erőltetése következtében a romákat a többség megfosztja hagyományos életmódjától, azt válaszolta: a magyarok is eljutottak a nyereg alatt puhított hústól a hűtőszekrényig. Ám az olyan hagyományos mesterségek, mint például a vesszőfonás, gyógynövénygyűjtés igenis újjáéledhetnek, és versenyképesek lehetnek a modern világban is, például az autópályákat szegélyező hangtompító falakat lehetne megfonatni a roma kézművesekkel, és nem egy multi építené fel jó drágán.

Az európai roma keretstratégiában kevés szó esik az emberi jogokról, annál inkább arról, milyen oktatáspolitikai, foglalkoztatáspolitikai, egészségpolitikai intézkedések szükségesek a felzárkóztatáshoz.

A magyarországi roma átlagéletkora tíz évvel alacsonyabb

a magyarországi magyarénál, és húsz évvel az európai átlagénál; hogy ez változzon, gyakorlati megközelítésre van szükség. Nem vagyunk hajlandóak kizárólag emberi jogi szempontból nézni a kérdést – fogalmazott Balog. Magyarországot annak idején sokat bírálták amiatt, hogy az első Fidesz-kormány idején a gyermekek után járó segélyt ahhoz a feltételhez kötötték, hogy jár-e iskolába; ezt a gyakorlatot a Medgyessy-kormány azonnal meg is szüntette, mondván, emberjogi alapon jár a segély. Ma már Európában azonban teljesen normálisnak számít, hogy az állam elvárásokat fogalmaz meg azzal a személlyel szemben, akinek segélyt ad – vélte Balog.

A magyar kormány azt tervezi, hogy a továbbiakban változtat azon a helyzeten, hogy ma Magyarországon hátrányokkal jár gyermeket vállalni. Ám összekötjük a munkavállalás ösztönzésével, azokat a családokat bátorítjuk gyermekvállalásra, ahol legalább az egyik szülő dolgozik, mondta Balog.

Az új közfoglalkoztatási program az előző kormány hasonló programjától abban különbözik az

államtitkár szerint, hogy dolgozni is kell majd, nem elég megjelenni. Valóban az a célja, hogy visszavezessen a munkaerőpiacra. Balog Rooseveltet idézte, miszerint aki segélyt ad, kenyérre valót ad, ám aki munkát is ad, méltóságot ad.

Az oktatás terén az államnak nem az a feladata, hogy minden áron kierőszakolja az integrált oktatást, hanem hogy az etnikai alapon szerveződő iskolákba járók számára is ugyanolyan színvonalas képzést biztosítson.

A Gandhi gimnázium szegregált iskola,

hiszen csak roma diákok járnak oda, mégis, sokkal jobbak az eredmények, mint egy átlagos magyarországi tanintézetben. Bebizonyosodott az is, hogy eredményesebb az oktatás, ha a tanulók kulturális hátterét figyelembe veszik, mint hogyha nem.

Ismerniük kell a saját értékeiket, öntudat nélkül csak terelhető állampolgárok lesznek – ám fontos, hogy identitásuk ne egy negatív, valami ellenében kialakuló identitás legyen – válaszolta annak a kérdezőnek, aki amiatt aggódott, hogy Magyarország már „megjárta” a felzárkóztatott kisebbségeivel, mert „hátba támadták”. Egyre több egyébként az olyan roma fiatal, aki kettős – roma és magyar – identitású – tette hozzá Balog.

A Jobbik és az MSZP javaslata, hogy vegyék ki a gyerekeket a családjukból, és elkülönítve közösségüktől, kineveljenek egy új generációt, nem működne; a kanadai bennszülött indián közösségeknél sem működött – érvelt Balog. Jó példaként az egyesült államokbeli, az afroamerikai kisebbség felzárkóztatására kidolgozott Harlem Children’s Zone programot hozta fel, ahol az iskola közös élettérré válik gyermekeknek és szülőknek, az apukák ott nézik meg közösen a meccset, miközben a gyerek szakkörön van éppen, és a napot közös vacsora zárja. Ehhez hasonló elven Sajókazán együtt tanul írni-olvasni a 8 éves kislány, 22 éves anyukája és a nagymama is. Az iskola nem elidegeníti a szülőt, hanem neki is nyújt valamit, a tanulság, hogy be kell vonni az idősebb generációkat, nem szabad leírni őket.

(Forrás: Transindex)